

De næste digitale skridt

Regionerne gennemfører en række konkrete indsatser for at realisere ambitionerne i strategien *"Sundhed for dig – Regionernes samarbejde om digitalisering"*. I dette katalog beskrives eksempler på konkrete indsatser. Kataloget justeres løbende og opdateres i takt med udviklingen.

Tæt på borgerens hverdag

Trygge og nære sundhedstilbud i borgerens eget hjem

Regionerne satser stærkt på telemedicin til understøttelse af et nært og sammenhængende sundhedsvæsen – i samarbejde med kommuner og praksissektor. Samtlige kommuner og regioner er gået sammen om at etablere en fælles telemedicinsk infrastruktur, som sættes i drift i 2021. Kommuner og regioner har ligeledes i fællesskab indkøbt løsninger til medarbejdere og borgere. I første omgang skal infrastruktur og løsninger anvendes til glæde for borgere med svær KOL og dernæst hjertesvigtspatienter, som monitoreres hjemmefra.

Regionerne vil arbejde for, at flere borgere og nye patientgrupper kan få gavn af

telemedicinske løsninger – fx inden for psykiatrien og diabetes.

En digital indgang til sundhedsvæsenet

Regionerne arbejder målrettet på at udvikle og videreudvikle centrale apps, der understøtter patienter og borgere bredt set. Det gælder blandt andet MinSundhed-appen, som blev lanceret i 2019, og som foreløbigt bl.a. viser journaldata, laboratoriesvar og sundhedstilbud i nærhedsområdet. På sigt er det tanken, at borgerne også skal kunne se og booke aftaler, gennemføre videokonsultationer og anvende digitale støtteredskaber (fx assistenter eller bots) i appen. De første af disse nye funktionaliteter på appen er klar i 2021. Appen hjælper borgeren med at finde rundt i det digitale sundhedsvæsen og linker videre til andre offentlige sundhedsapps, hvor det er relevant.

Sundhedsinformation, som er til at forstå

Hvis borgerne skal kunne tage mere aktivt ansvar for eget helbred og sygdom, kræver det adgang til troværdig og forståelig viden om sundhed og sygdom. Med den rette viden kan man bedre tage vare på sig selv og få spurgt om de rette ting, når man sidder sammen med lægen eller sygeplejersken. Regionerne arbejder derfor for at gøre sundhedsfaglig viden lettere tilgængelig for alle – både borgere og sundhedsfaglige. Det

gør vi blandt andet gennem Læge- og Patienthåndbogen på sundhed.dk, hvor borgerne kan finde information om symptomer og sygdomme og de sundhedsprofessionelle har let tilgængelighed til guidelines og anden aktuel faglig viden.

Regionerne vil desuden etablere en fælles løsning, som formidler letforståelig viden om kronisk sygdom via små videoklip. Inspirationen hertil er blandt andet gode erfaringer fra Region Sjælland. I løbet af 2020 vil regionerne endvidere udarbejde en fælles kanalstrategi, som skal optimere sundhedsformidlingen.

Virtuelle konsultationer

Regionerne har en ambition om, at 1/3 af alle konsultationer understøttes digitalt, fx ved brug af video. Brugen af virtuelle samtaler i stedet for en vanlig fysisk konsultation skaber fleksibilitet for borgerne. Regionerne vil arbejde for, at så mange borgere som muligt kan have kontakt til sundhedsvæsenet over afstand, hvor det giver fagligt mening og er efter borgerens ønske – både på hospitalerne og i praksissektoren. Når regionerne i fremtiden laver en aftale med en borger om konsultation eller kontrol, vil vi aktivt og sammen med borgeren tage stilling til, om konsultationen kan gennemføres online. Regionerne vil desuden fortsat understøtte

rammerne for at anvende videokonsultationer i praksissektoren.

Sundhedsvæsenet tilpasser sig borgerens hverdag

Regionerne vil give borgerne langt bedre muligheder for selv at bestemme, hvor og hvornår de vil i kontakt med sundhedsvæsenet. Målet er, at sundhedsvæsenet skal være fleksibelt og tilgængeligt, når borgeren har behov for det. Derfor vil regionerne blandt andet tilbyde online booking på langt flere typer af aftaler med sundhedsvæsenet. Dermed får borgeren mulighed for at vælge et tidspunkt, som passer ind i hverdagen, eller hvor man fx har mulighed for at have en pårørende med.

Når borgeren har behov for mere akut assistance fra sundhedsvæsenet, skal der være lettilgængelige og løbende oplysninger om forventet ventetid og forløb fx i akutmodtagelserne. Det sparer borgeren for ventetid og giver en bedre kapacitetsudnyttelse på hospitalerne.

Øget satsning på digitale og teknologiske redskaber i psykiatrien

Digitale løsninger som videokommunikation, apps, wearables, virtual reality, kunstig intelligens og sensorteknologi kan give mennesker med psykiske lidelser lettere adgang til støtte og behandling og nye

muligheder for at tage del i egen behandling og egenomsorg. Anvendelse af digitale løsninger kan være med til at skabe en udvikling, hvor forebyggelse og behandling i højere grad tilpasses den enkeltes ressourcer i et gradueret og fleksibelt behandlingstilbud, og hvor psykiatriens ressourcer anvendes bedst muligt.

Alle regioner arbejder med udvikling og implementering af digitale løsninger i psykiatrien, men der er behov for en styrket fælles erfaringsopsamling og koordination af indsatser. Regionerne vil derfor etablere en ny taskforce, som skal understøtte en øget videndeling, afprøvning og ibrugtagelse på tværs af de fem regioner – og i sidste ende sikre, at flere borgere får gavn af de digitale behandlingstilbud i psykiatrien.

En hjælpende hånd til de pårørende

Når ens pårørende er alvorligt syge, fylder det meget i hverdagen – både mentalt og praktisk. En vigtig forudsætning for at kunne hjælpe sine pårørende er adgangen til relevant information om patienten. I dag kan pårørende gives adgang til at se sundhedsdata på fx MinSundhed-appen. Der mangler imidlertid alternativer for dem, som ikke har forudsætninger for digitalt at give adgang til, at andre kan se deres data. Tilsvarende kan man i dag kun få lov at se ganske få data vedrørende ens børn. Det er en urimelig udfordring for forældre til børn, som gennemgår et

behandlingsforløb. Regionerne vil presse på for, at de lovgivningsmæssige rammer for adgang til børns data kommer på plads på en måde, der fortsat tager hensyn til det enkelte barn.

Apps til forebyggelse og behandling

Ved lægebesøg sker det ofte, at borgeren bliver sendt ud af døren med en besked om, at lægen har skrevet en recept, som kan indløses på apoteket. Regionerne vil se nærmere på potentialerne ved andre, digitale, behandlingsformer, fx apps. Fremover vil borgeren derfor oftere opleve, at de går fra lægen med et råd om at downloade en app, som fx kan hjælpe med at træne smerter væk, monitorere helbredstilstanden eller mindske rygetrangen. Som en del af arbejdet med apps vil regionerne i samarbejde med andre aktører udarbejde en app-guide, som skal hjælpe både borgere og medarbejdere i sundhedsvæsenet med at vælge sundhedsapps, som er sikre og af god kvalitet.

En god digital arbejdsdag

Nye teknologier og digitale værktøjer i praksissektoren

Almen praksis har flyttet sig på det digitale område i de seneste år til gavn for borgerne og sammenhængen i sundhedsvæsenet. Regionerne vil opprioritere og styrke samarbejdet med praksissektoren yderligere om realisering af de mange potentialer på det digitale område. Samarbejdet handler blandt andet om, hvordan det sikres, at den enkelte praksis på en nem og overskuelig måde har adgang til relevante oplysninger om både den enkelte patient og den samlede gruppe af borgere, som er tilknyttet den pågældende praksis.

Kunstig intelligens – fra projekt til dagligdag

Sundhedsvæsenet er digitalt, hvilket giver et stærkt fundament for at tage nye teknologier, som fx kunstig intelligens, i brug. På tværs af regionerne sættes der flere og flere forsknings- og pilotprojekter i gang, hvor forskellige redskaber inden for kunstig intelligens afprøves fx machine learning og deep learning. Teknologien forventes at kunne bidrage bredt til gavn for både patienter, borgere og ikke mindst medarbejderne.

Regionerne vil arbejde for, at nye teknologier som kunstig intelligens anvendes og udbredes

på en transparent og sikker måde til gavn for borgere og medarbejdere. Regionerne vil derfor opsamle erfaringer og gennem det fællesoffentlige samarbejde finde de bedste digitale løsninger på fælles sundhedsudfordringer.

Digitale værktøjer i billeddiagnostikken

Indenfor billeddiagnostikken er deling af fx røntgenbilleder på tværs af regionerne et vigtigt digitalt værktøj til at skabe effektive behandlingsforløb. Det sparer de sundhedsprofessionelle for vigtig tid og patienter for unødigt stråling. Regionerne vil arbejde for, at det også bliver muligt at dele billeder taget på hospitalerne med bl.a. privathospitaler, kiropraktorer og visse speciallæger. Ambitionen er, at vigtigt billeddiagnostisk materiale vil kunne flyde ubesværet gennem et tværgående behandlingsforløb og dermed understøtte patientens forløb endnu bedre, end hvad der er tilfældet i dag.

Regionerne vil udarbejde et forslag til udvikling af billedområdet i løbet af 2020. Oplægget skal også indeholde forslag til, hvordan man i højere grad kan bruge borgernes egne billeder, så man undgår at skulle ind forbi klinikken eller ambulatoriet.

Virtuel konference og sparring

Videokonsultationer kan bidrage til en mere fleksibel og potentielt mere effektiv arbejdsdag for de sundhedsprofessionelle. De behøver ikke nødvendigvis at sidde ved deres faste skrivebord for at gennemføre en konsultation. Video kan også bruges ved behov for sparring mellem forskellige aktører – hospitalet, de praktiserende speciallæger, egen læge og kommunen. Regionerne vil i samarbejdet med de praktiserede læger have fokus på i endnu højere grad at understøtte videokonsultationer, videokonferencer og anden brug af videokontakt fx i lægevagten, i telemedicinske projekter m.v.

Fundamentet for et nært digitalt sundhedsvæsen

En moderne, digitalt understøttet hospitalsklinik

På mange hospitaler står regionerne i dag med kliniske it-systemer, som har flere år på bagen, og som ikke fungerer optimalt i dagligdagen. I nogle tilfælde er der derfor et stort behov for – og væsentlige udviklingsmuligheder i – at skifte systemerne ud og modernisere det digitale fundament. Det gælder blandt andet på radiologiområdet, laboratorieområdet og det diagnostiske område. Internationale sammenligninger og nøgletal peger på, at regionernes udgifter til it-drift ligger på et lavt niveau. Tallene peger på, at regionernes drift er effektiv, men at der samtidig "underinvesteres" i systemudskiftning og modernisering. Det kan reducere hospitalernes evne til at omstille og udvikle sig og dermed fastholde høj kvalitet og effektivitet i patientbehandlingen.

Regionerne vil i fællesskab sætte gang i langsigtede investeringer, der moderniserer de kliniknære systemer. I tæt samarbejde med de kliniske miljøer opstilles en samlet og fremtidssikret investeringsplan, som skal beskrive, hvordan regionerne i fællesskab vil modernisere og løfte området og sikre fortsat høj behandlingskvalitet. Investeringsplanen

skal være færdig i foråret 2021, hvor regionerne ligeledes vil drøfte denne med staten ifm. økonomiforhandlingerne for 2022.

Styrket samarbejde om sikkerhed

Det er et ufravigeligt krav i et digitalt sundhedsvæsen, at der vedvarende sikres et tilstrækkeligt højt niveau af cyber- og informationssikkerhed. Det handler blandt om at beskytte regionernes it-systemer mod hackerangreb og følsomme patientoplysninger mod at blive misbrugt.

Regionerne har i dag et frugtbart samarbejde om informationssikkerhed, men der er både økonomiske og sikkerhedsmæssige gevinster i, at det tværregionale samarbejde på sikkerhedsområdet bliver styrket. Det kan fx ske gennem etableringen af samarbejde om et regionalt setup for sikkerhedsoperationscentre (SOC), samt fælles fremadrettede investeringer på sikkerhedsområdet. Regionerne vil i løbet af 2020 belyse disse forslag nærmere. Større modenhed på cybersikkerhedsområdet er ligeledes en væsentlig parameter i en samlet investeringsplan, jf. ovenfor.

Bedre brug af sundhedsdata

I disse år sker der en rivende teknologisk udvikling, der muliggør, at sundhedsvæsenet i højere grad kan sammenstille data til brug for eksempelvis beslutningsstøtte, tidlig opsporing og forebyggelse. En af disse teknologier er

såkaldte 'syntetiske data'. Syntetiske data er en kryptering af behandlingsdata således, at de ikke kan henføres til en virkelig patient. Det kan muligvis være en teknisk løsning på, at vi i øget grad kan udnytte værdien af sundhedsdata – uden at gå på kompromis med hensynet til borgerens privatliv. Regionerne vil derfor iværksætte initiativer, der skal afprøve brugsscenarier af syntetiske data og belyse fordelene ved brug af syntetiske data.

Brug af data er desuden essentielt for dataunderstøttet ledelse af kvalitetsudvikling i sundhedsvæsenet. Gennem regionernes kliniske kvalitetsprogram (RKKP) sikres en bedre dokumentation for behandling og et bedre grundlag for forskning, innovation og kvalitetsudvikling.

Lovgivningen på området er i de seneste år blevet moderniseret. Men der er fortsat behov for at udfolde og afprøve de nærmere lovgivningsmæssige rammer. Regionerne vil derfor vedvarende være i dialog med staten og andre relevante aktører for sammen at have fokus på at fjerne unødige barrierer for brug af sundhedsdata – både lovgivningsmæssige såvel som praktiske og fortolkningsmæssige barrierer.

Logning og adgangsrettigheder

Regionerne er undervejs med en fælles løsning, der kan vise borgerne, hvem der har

haft adgang til deres journaldata i de regionale EPJ-systemer. På sundhed.dk kan man allerede i dag se, hvem der har slået op på sundhedsjournalen – den fælles journal. Regionerne vil fremadrettet arbejde kontinuerligt på at udbrede og sikre systematisk og ensartet logopfølgning. Regionerne vil desuden implementere systematisk og dokumenteret kontrol af brugerens adgangsrettigheder.

Koordination af og fælles roadmaps for nye udbud og systemopdateringer

Regionerne samarbejder allerede løbende om at gennemføre fælles udbud eller genudbud af it-systemer. Det er almindelig praksis, at der ved større (gen)udbud gives tilbud til andre regioner om, at man kan få en såkaldt option i udbuddet, ligesom man i flere tilfælde kan gøre brug af hinandens leverandør-aftaler. Det er med til at sikre, at regionerne kan opnå bedre priser, ligesom transaktionsomkostninger til gennemførelse af udbud reduceres. Fremadrettet vil regionerne endnu mere systematisk sammenholde udviklingsplaner og -behov og herved sikre, at man går fælles, hvor der er potentiale for det.

Stærkere fællesregional governance

Regionerne vil sammen evaluere om der er behov for – og gevinster i – at holde fast i eksisterende organiseringer, arbejdsdelinger

og samarbejds- og implementeringsmodeller, eller om der fx er områder, hvor tiden er moden til, at regionerne går skridtet videre og planlægger transition mod en fælles organisation og administration i forhold til digitaliseringsområdet. Det gælder både de systemer som de sundhedsfaglige medarbejdere benytter i hverdagen, men også ift. den bagvedliggende administration, it-understøttelse og driftsorganisation. Her er styrkelsen af den fælles beslutningskraft en nødvendig forudsætning for at kunne etablere fælles, tværgående enheder og organiseringer, der kan høste fællesregionale gevinster og synergieffekter.